

ЗАКОН УКРАЇНИ
«Про основні засади торговельної діяльності харчовими
продуктами»

Цей Закон регулює відносини у сфері торговельної діяльності харчовими продуктами на території України.

Стаття 1. Терміни та їх визначення

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) торговельна діяльність - оптова та/або роздрібна торгівля харчовими продуктами;

2) оптова торгівля - вид торговельної діяльності, який полягає у реалізації харчових продуктів для їх подальшої реалізації та/або переробки, відмінної від власного споживання;

3) роздрібна торгівля - вид торговельної діяльності, який полягає у реалізації харчових продуктів кінцевому споживачу;

4) торгова потужність - нерухомий об'єкт (будівля, споруда або їх частина), оснащений торговельно-технологічним обладнанням та призначений для торгівлі харчовими продуктами;

5) суб'єкт торговельної діяльності - юридична особа, фізична особа-підприємець, які здійснюють торговельну діяльність на території України;

6) торговельна мережа - сукупність двох і більше торгових потужностей, які використовуються суб'єктом торговельної діяльності або декількома суб'єктами торговельної діяльності, що входять в одну групу суб'єктів господарювання відповідно до антимонопольного законодавства, під єдиним комерційним найменуванням або іншим засобом індивідуалізації, в тому числі на умовах договору комерційної концесії (франчайзингу);

7) харчовий продукт, що швидко псується, – харчовий продукт, термін придатності якого не перевищує 30 днів з дати збору, виробництва або переробки, незалежно від того чи додатково обробляється продукт після його реалізації (поставки) суб'єкту торговельної діяльності.

Стаття 2. Сфера дії та цілі Закону

1. Цей Закон поширюється на регулювання відносин, що виникають між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та суб'єктами торговельної діяльності, а також відносини, що виникають між суб'єктами господарювання при здійсненні ними торговельної діяльності харчовими продуктами.

2. Дія цього Закону не поширюється на регулювання відносин, які пов'язані:

1) з організацією та здійсненням зовнішньоекономічної діяльності у сфері торгівлі харчовими продуктами;

2) з публічними закупівлями харчових продуктів, у тому числі закупівлі продуктів освітніми закладами та закладами охорони здоров'я.

3. Цілями цього Закону є:

1) розвиток торговельної діяльності з метою забезпечення доступності для населення харчових продуктів;

2) формування конкурентного середовища.

Стаття 3. Законодавство про торговельну діяльність харчовими продуктами в Україні

1. Законодавство про торговельну діяльність харчовими продуктами складається з Конституції України, цього Закону, Законів України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин», «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів», «Про захист прав споживачів» та інших законодавчих актів України.

2. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 4. Державне регулювання торговельної діяльності харчовими продуктами в Україні

1. Основними принципами провадження торговельної діяльності харчовими продуктами є:

рівність прав суб'єктів торговельної діяльності;

дотримання прав і законних інтересів суб'єктів торговельної діяльності;

добросовісна конкуренція;

недопущення незаконного втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у діяльність суб'єктів торговельної діяльності;

2. Державне регулювання торговельної діяльності харчовими продуктами в Україні здійснюється шляхом:

ліцензування у випадках і порядку, передбаченими законами України;

встановлення вимог до порядку здійснення торговельної діяльності харчовими продуктами;

встановлення вимог до договорів у сфері торговельної діяльності харчовими продуктами;

введення обмежень і (або) заборон на здійснення торгівлі, в тому числі окремими видами харчових продуктів;

захисту конкуренції при здійсненні торгівлі харчовими продуктами;

інформаційного забезпечення постачальників харчових продуктів та суб'єктів торговельної діяльності;

здійснення державного контролю з метою перевірки відповідності діяльності постачальників харчових продуктів та суб'єктів торговельної діяльності вимогам законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин.

Стаття 5. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері торговельної діяльності харчовими продуктами

1. До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері торговельної діяльності харчовими продуктами належить:

забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері торговельної діяльності харчовими продуктами;

державне регулювання торговельної діяльності харчовими продуктами;

забезпечення розроблення і виконання програм розвитку торговельної діяльності харчовими продуктами та інших заходів щодо стимулювання розвитку торговельної діяльності харчовими продуктами;

спрямування і координація діяльності міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, а також місцевих органів виконавчої влади у сфері торговельної діяльності харчовими продуктами;

визначення органів ліцензування певних видів торговельної діяльності харчовими продуктами;

здійснення інших повноважень у сфері торговельної діяльності харчовими продуктами відповідно до законів.

Стаття 6. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику економічного, соціального розвитку і торгівлі

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику економічного, соціального розвитку і торгівлі:

бере участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері торговельної діяльності харчовими продуктами, розробляє механізм її реалізації та державного регулювання, а також здійснює координацію діяльності в цій сфері інших органів виконавчої влади;

здійснює координацію роботи та інформаційно-методологічне забезпечення відповідних підрозділів місцевих органів виконавчої влади у сфері торговельної діяльності харчовими продуктами;

сприяє формуванню та товарному насиченню споживчого ринку, розширенню асортименту товарів;

забезпечує реалізацію програм розвитку внутрішньої торгівлі та інших заходів щодо стимулювання розвитку внутрішньої торгівлі;

здійснює співробітництво з громадськими організаціями та об'єднаннями суб'єктів господарювання сфери торговельної діяльності харчовими продуктами та залучає їх до участі у формуванні та реалізації державної політики у сфері торговельної діяльності харчовими продуктами;

здійснює співробітництво з міжнародними організаціями та відповідними органами іноземних держав;

здійснює інші повноваження у сфері внутрішньої торгівлі відповідно до законів.

Стаття 7. Повноваження місцевих органів виконавчої влади у сфері торговельної діяльності харчовими продуктами

1. До повноважень місцевих органів виконавчої влади у сфері торговельної діяльності харчовими продуктами належать:

проведення моніторингу за дотриманням вимог законодавства щодо організації торговельної діяльності на відповідній території в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

інформування центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, про виявлені факти порушення вимог законодавства у сфері торговельної діяльності харчовими продуктами;

підготовка пропозицій відповідним органам місцевого самоврядування щодо розміщення об'єктів торговельної діяльності на відповідній території;

сприяння місцевим товаровиробникам у реалізації їх продукції під час здійснення торгівлі на ярмарках.

Стаття 8. Вимоги до договорів купівлі-продажу (поставки) харчових продуктів, договорів про торгівельне співробітництво

1. При укладенні договору купівлі-продажу (поставки) харчових продуктів сторони такого договору повинні дотримуватись вимог, визначених законодавством України, з урахуванням положень цього Закону.

2. Рекламні, маркетингові, логістичні послуги, послуги з підготовки, обробки, пакування харчових продуктів, інші послуги, пов'язані із реалізацією харчових продуктів кінцевому споживачу, можуть надаватися суб'єктом торговельної діяльності виключно на підставі укладеного з постачальником харчових продуктів договору про торгівельне співробітництво. Такий договір укладається сторонами у письмовій формі та винятково на добровільних засадах.

У договорі про торгівельне співробітництво (щодо надання рекламних, маркетингових, логістичних послуг, послуг з підготовки, обробки, пакування харчових продуктів, інших послуг, пов'язаних із реалізацією харчових продуктів кінцевому споживачу) обов'язково мають бути визначені:

перелік послуг, що надаються за договором;

зміст кожної послуги, її мета, харчові продукти, яких вона стосується, а також ціна кожної із послуг;

порядок (умови) надання послуги;

строки надання послуги;

вартість кожної окремої послуги;

умови, порядок та строки розрахунків за наданою послугою;

відповідальність сторін у разі невиконання своїх зобов'язань;

інші умови, визначені сторонами або законодавством.

Суб'єкту торговельної діяльності забороняється нав'язувати надання будь-яких послуг або комплексу послуг продавцю (постачальнику) харчових продуктів.

3. Вартість послуг, наданих згідно договору про торговельне співробітництво за певний період часу, не може перевищувати десяти відсотків загальної вартості харчових продуктів, які були поставлені на підставі всіх укладених між такими суб'єктами господарювання договорами купівлі-продажу (поставки) за цей же період часу.

У разі перевищення зазначених у цій частині обмежень відповідна різниця підлягає поверненню суб'єкту торговельної діяльності протягом 10 календарних днів.

4. У договорі купівлі-продажу (поставки) харчових продуктів забороняється встановлювати умови, які передбачають:

1) оплату постачальником включення продукту до асортименту (зміну асортименту) харчових продуктів суб'єкта торговельної діяльності;

2) відшкодування постачальником харчових продуктів витрат у зв'язку з втратою або пошкодженням харчових продуктів після переходу права власності на такі товари, за винятком випадків, якщо втрата або пошкодження сталися з вини такого постачальника харчових продуктів;

3) відшкодування постачальником харчових продуктів витрат, пов'язаних з утилізацією або знищенням непроданих харчових продуктів, крім випадків, пов'язаних з утилізацією харчових продуктів через їхню невідповідність нормам безпечності та якості, ризик для життя чи здоров'я споживачів, через виробничі недоліки.

4) стягнення з постачальників харчових продуктів штрафу, що не стосується якості, кількості та строків поставок харчових продуктів, більше, ніж 1% від суми вартості харчових продуктів, що поставляються;

5) застосовування взаємозаліків при розрахунку за поставлені харчові продукти. Всі розрахунки між сторонами договору повинні здійснюватися винятково в грошовій формі;

6) повернення постачальнику харчових продуктів поставлених харчових продуктів або їх заміну, за винятком випадків, якщо таке повернення або заміна обумовлені неналежною якістю харчових продуктів, їх пошкодженням, що сталося з вини постачальника таких харчових продуктів;

7) встановлення дискримінаційних умов для різних постачальників однакових за якістю харчових продуктів;

8) встановлення умов, згідно яких постачальник харчових продуктів може залучатися без винагороди до діяльності суб'єкта торгівельної діяльності;

9) можливість скасування поставок харчових продуктів, що швидко псуються, крім випадку коли про таке скасування повідомляється не менше ніж за 30 календарних днів до дати постачання;

10) заборону на укладення договорів купівлі-продажу (поставки) харчових продуктів з іншими суб'єктами господарювання, а також будь-які штрафні санкції або інші негативні наслідки за укладення таких договорів;

11) можливість зміни в односторонньому порядку умов договору купівлі-продажу (поставки) харчових продуктів, зокрема, які стосуються періодичності, способу, місця, строків (періодів) чи обсягів поставки, умов щодо якості, оплати або цін (вартості).

Умови договору купівлі-продажу (поставки) харчових продуктів, зазначені у цій частині, є нікчемними.

Стаття 9. Особливості розрахунків та відповідальності суб'єктів торговельної діяльності

1. Розрахунки суб'єктів торговельної діяльності із постачальниками харчових продуктів здійснюються:

1) за харчові продукти, мінімальний строк (термін) придатності яких встановлений менш, ніж десять днів, - не пізніше, ніж десять календарних днів з дня фактичного отримання таких харчових продуктів суб'єктом торговельної діяльності;

2) за харчові продукти, мінімальний строк (термін) придатності яких встановлений від десяти до тридцяти днів включно, - не пізніше, ніж тридцять календарних днів з дня фактичного отримання таких харчових продуктів суб'єктом торговельної діяльності;

3) за харчові продукти, мінімальний строк (термін) придатності яких встановлений понад тридцять днів, - не пізніше ніж шістдесят календарних днів з дня фактичного отримання таких харчових продуктів суб'єктом торговельної діяльності.

У разі затримки постачальником харчових продуктів надання суб'єкту торговельної діяльності документів, передбачених законодавством та договором купівлі-продажу (поставки) харчових продуктів, строки оплати за поставлені харчові продукти, встановлені цією частиною, збільшуються на строк такої затримки.

2. За порушення строків розрахунків, встановлених цією статтею, на користь постачальника харчових продуктів стягується пеня у розмірі одного відсотку заборгованості за кожен день прострочення, а у разі прострочення понад тридцять календарних днів додатково стягується штраф у розмірі двадцяти відсотків заборгованості.

3. У разі затримки розрахунків за поставлені харчові продукти постачальник харчових продуктів має право припинити поставку до повного розрахунку з ним. При цьому до нього не застосовуються штрафні санкції за порушення термінів (строків) поставки харчових продуктів.

У разі затримки розрахунків за поставлені харчові продукти більш ніж на тридцять календарних днів постачальник має право на дострокове розірвання договору поставки.

4. У разі розірвання договору поставки харчових продуктів у зв'язку із заборгованістю суб'єкта господарювання-покупця підлягає розірванню договір про торговельне співробітництво (у разі його укладення). При цьому, сплачені за договором про торговельне співробітництво кошти повертаються постачальнику в повному обсязі.

5. У разі затримки поставки харчових продуктів чи поставки їх не в повному обсязі з вини постачальника суб'єкт торговельної діяльності має право зупинити оплату на час такої затримки. При цьому до такого суб'єкта не застосовуються штрафні санкції за порушення умов оплати харчових продуктів.

У разі затримки поставки харчових продуктів більш ніж на тридцять календарних днів, а для харчових продуктів, строк (термін) придатності яких становить менше шістдесяти днів, - на третину строку (терміну) придатності, суб'єкт торговельної діяльності має право на дострокове розірвання договору поставки.

6. Суб'єкт торговельної діяльності, що володіє торговельною мережею, несе субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями суб'єктів торговельної діяльності, що пов'язані із ним відносинами контролю у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Стаття 10. Контроль за дотриманням законодавства у сфері торговельної діяльності харчовими продуктами

1. Контроль за дотриманням законодавства України у сфері торговельної діяльності харчовими продуктами здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

2. На вимогу органів державної влади, на які згідно із законом покладено контроль за дотриманням вимог законодавства у сфері торговельної діяльності харчовими продуктами, суб'єкти торговельної діяльності, зобов'язані надавати документи, усні та/або письмові пояснення, а також іншу інформацію, необхідну для здійснення ними повноважень щодо контролю.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ПЕРЕДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його офіційного опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

1) розробити і прийняти нормативно-правові акти відповідно до цього Закону;

2) забезпечити приведення своїх нормативно-правових актів у відповідність до цього Закону;

3) забезпечити прийняття центральними органами виконавчої влади нормативно-правових актів передбачених цим Законом, а також приведення ними своїх нормативно-правових актів у відповідність до цього Закону;

3. Умови договорів, які були укладені до набрання чинності цим Законом, повинні бути приведені у відповідність до вимог цього Закону протягом ста вісімдесяти днів з дня набрання чинності цим Законом.

Голова

Верховної Ради України

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Соломчук Дмитро Вікторович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000040552C0083929800
Дійсний до: 18.08.2023 15:26:58

Апарат Верховної Ради України
№ 32д9/1-2021/307669 від 04.10.2021

663439